Stiftelsen norsk Okkupasjonshistorie, 2014

igdens
bygdene
16.

N:
11 i Tønsberg,
berg, tilsammen
14 gutter og
26.
14 par + 1 bor-
6 mannkjønn
lsammen 11.
2 og 1 pike +
7 piker.
7 par + 1 bor-
4 mannkjønn
lsammen 5.
DGN:
ter + 4 født i
+ 1 født i Tøns-
5.
7 gutter og 2
2 par.
2 mannkjønn
lsammen 8.
u.
20 gutter, 19 pi-
Høijord: 7 gut-
sammen 18. Ko-
ker tilsammen 8.
Andebu: 11 gut-
sammen 22. Høi-
piker, tilsammen
og 6 piker, til-
konfirmert 56.
debu 10, Høijord
nen 28.
5 mannkjønn og
ammen 10. Høi-
n og 4 kvinne-
Kodal: 8 mann-
kjønn, tilsammen

erhus bygges
and.
tørste mistro mtt
te tenke sig mu-
ar sig gjøre å bo
is i det engelske
imidlertid i Don-
øre svenske tøm-
ruksarbeidere da
fe tilstrekkelig av
le de er vant til
Hvert hus vil
roner.

England iår?
er å få opbevet
sommer eller
iår. Husmødrene
let om at prisen
høiere.

fakt[illegible] lem 50 og 70 000 kroner blev utbetalt tyske enkeltpersoner, forat disse skulde dekke firmaets falske opgaver.

Leif Lindhjem stilte sig velvillig overfor arbeidstjenesten og skaffet dette fremragende tiltak 8 lastebiler, riktignok mot å sette takstprisene fullstendig til side. Han inkasserte 34 900 kroner for sin bistand i gen netto.

Påtalemyndighetene vil, når Lindhjem stilles for retten, forlange at han blir dømt til å betale ca. 265 000 kroner i inndragning etc. I tillegg kommer at man antagelig vil forlange at Lindhjem blir gjort ansvarlig for de inndragningskrav som settes mot Pettersen for den felles virksomhet. Kravet utgjør 170 000 kroner.

Saken mot Leif Lindhjem vil bli fremmet ved Tønsberg herredsrett, men hverken denne eller saken mot J. L. Pettersen er endelig berammet.

[illegible] å få formannsstillingen i arbeiderkomitéen i senatet, når de republikanske senatorer organiserer sig for å overta flertallsrollen. Taft ha[illegible]rede antydet at han akter på ny å fremsette Case-forslaget. Dette led nederlag i forrige kongress som en følge av president Trumans veto. Case-loven foreslår en 50 dagers avkjølingsperiode i hvilken det skal forsøkes opnådd enighet ved megling, den vil også forby streiker p. g. a. stridigheter mellem forskjellige fagforbund og gjøre fagforeningene til gjenstand for civilt søksmål for kontraktsbrudd, samtidig som den forbyr organisering av formenn.

Senator Taft omgås dessuten med planer om å revidere Wagnerloven (National Labor Relations Act.) slik at fagforeningene så vel som arbeidsgiverne straffes for «unfair labor practices». Han vil også at arbeids-

[illegible] republikanske opinion delt. Representanten Welch fra California, som kanskje blir formann for arbeiderkomitéen [illegible] representantenes hus, er ikke sikker, på hvorvidt dette er grunnlovsstridig eller ikke. Han uttalte at han var mindre bekymret for behovet av en ny arbeiderlovgivning enn for de farlige konsekvenser en «hysterisk» lovgivning kunde få.

I tillegg til dette vil den nye kongressen også få sig forelagt presidentens anbefalinger til ny arbeiderlovgivning.

Kortere arbeidstid ved britiske skibsbyggerier?

De britiske skibsbygningsarbeidere vil reise krav om fem dagers arbeidsuke og vil ha kravet satt igjennem iår. Dette vil nødvendigvis medføre at leveringer av nybygde skib fra britiske skibsverfter vil bli enda mere forsinket enn de allerede er.

[illegible] og [illegible] kjøpt ved Vinmonopolet.

Men prisene blir avskr[illegible]nde.

(HP.) Whisky, konjakk og likører vi[illegible] om ikke så lenge bli å få kjøpt i Vinmonopolets utsalg. Fra hovedlagrene i Oslo blir varene [illegible] til lokale salgssted[illegible]

— Akkurat tids[illegible] videde salget ska[illegible] fastsatt enda, fort[illegible] tvedt. Det blir lasts[illegible] er også styret som treffer beslutning om prisene. Men nå[illegible] begynner, kan pub[illegible]ge for at det ikke [illegible] noe panikkinnkjøp[illegible] nok til alle, og utv[illegible] meget rikholdig.

— Men prisene vil vel bli temmelig avskrekkende?

— De blir høie, det er sikkert nok. Men også det bestemmer styret. Og det har som sagt ikke bestemt sig enda.

TØNSBERG BLAD

7/1-47

[illegible]gante ut og at de er mere alltesterke på tå og hæl, men ellers er ikke nylon-strømper stort bedre enn vanlige tilkestre[illegible]t, blir det påstått.

De kv[illegible]r som har brukt nylon-strømper er imidlertid stort sett av en annen mening.

[illegible]srevolusjon i [illegible]ark.

[illegible] danske er svært lite begeistret over ordningen med å skrive alle substantiver med stor forbokstav.

[illegible] i kampanje som [illegible]m. De kommu-[illegible]ender er de for-[illegible] som er gått inn for små bokstaver foran substantiver. Men det må vel kanskje sies at de er gått litt for langt når de i skrivelser til kommunestyret endog skriver byens navn med liten forbokstav.

Det militære æresord.

Et spørsmål til general Ruge og et til regjeringen Nygaardsvold.

Av

feltprest E. Fagerheim.

II.

Vi skrev i forrige artikkel, at æresordet er ett av de grunnprincipper som må respekteres, hvis man skal kunne bygge op en armé.

Vi vil her stille spørsmålet: Kan en krigsfange ifølge norsk lov frigies på æresord? (Haagerovereenskomstene sier kapt. II, art. 10: Krigsfanger kan frigies på æresord, hvis deres lands lover tillater dem det.)

Nu er ikke selve erklæringen, som man gir sitt æresord på, definert. Efter sigende skulde vi under krigen i 1940 ha tre forskjellige slags erklæringer som befalingsmenn skrev under på — og gav sitt æresord på. Alle tre erklæringer har bl. a. en passus om at man ikke skal kjempe mot tyskerne så lenge Norge er okkupert.

Spørsmålet reiser sig da slik: Hvorfor avgav officerer æresord? Loven fastslår iallfall utvetydig klart, at man er bundet av sitt æresord. Ved å gi sit æresord om ikke å kjempe, er altså officerer bundet — og kan ikke kjempe.

Ved ikke å avgi æresord, kunde man flykte fra fangenskapet og fortsette kampen.

Det var mange vanskeligheter — og stor uklarhet på mange områder i 1940, — vi vil ikke legge skjul på det. Men var ikke officerene, som avgav sitt æresord klar over at krigen ikke var slutt?

En ting står iallfall fast: De officerer i Syd-Norge som avgav sitt æresord — måtte iallfall være klar over at krigen i Nord-Norge ikke var slutt. (Og det var likevel mange officerer i Syd-Norge som avgav sitt æresord mens kampene i Nord-Norge fremdeles pågikk.) General Ruge reagerte kraftig på dette og han lot sette op ett skriv hvor han tok avstand fra dette. Og det skulde ha vært uhyre interessant om man kunde få tak i originalen av dette skriv.

Enkelte av dem som avgav sitt æresord senere (efter at kampene i Norge var avsluttet) sier at general Ruge hadde rådet dem til det. Men general Ruge måtte jo vite at krigen ikke var slutt. Den norske regjering hadde jo bestemt sig til å fortsette krigen mot tyskerne fra utlandet.

Hvorfor blir æresordet skjøvet tilside — og dekket over? I den nu pågående rettssak mot kaptein Hauglie, blev det bare såvidt berørt. — Slik som tiltalen mot kaptein Hauglie var avfattet, må jo kapteinen frikjennes: Han hadde jo avlagt æresord til fienden om ikke å kjempe mot ham. Kaptein Hauglie var bundet av sitt æresord! I slike tilfeller — sier Haageroverenskomstene — er deres egen regjering forpliktet til hverken å fordre eller å motta av dem noen tjeneste som strider imot det gitte ord. Skal kaptein Hauglie dømmes, må tiltalen mot ham utvides til også å gjelde æresordet som han har avgitt om ikke å kjempe mot fienden.

General Ruges uttalelser i den pågående sak for Krigsretten har forundret mange. Generalen sier jo at han hadde 90 pct. sannsynlighet for å kunne flykte, men gjorde det ikke. Men heller ikke generalen nevner noe om æresordet. Han sier bare at han stiller sig solidarisk med sine officerer.

Dette må vel tydes derhen at generalen er enig i alt — også i at officerer avlegger æresord og at de bryter dette.

Hvilke følger det kan få under en krig at officerer bryter sitt æresord, så vi et eksempel på i forrige artikkel. Det blev tatt represalier! Ca. 100 norske officerer blev i begynnelsen av 1942 samlet på Grini og sendt til Schokken i Polen, såvidt vi vet ikke bare som almindelig krigsfanger, de skulde også være gisler for de officerer som hadde brutt det æresord de hadde gitt til fienden. Av de officerer som blev tatt som gisler var det også noen som ikke hadde avgitt noe æresord — enkelte skal endog av sine kolleger være blitt sjikanert for at de ikke hadde gjort dette.

Vi skal ikke her komme nærmere inn på disse officerers forhold, men vi vet at det er opstatt bitterhet blandt dem specielt for at de også er blitt utsatt for den samme kritikk som de «Tysklandsofficerer» som senere lot sig ta tilfange (bl. a. august 1943).

Denne artikkel skal vi avslutte med to spørsmål — et til «London-regjeringen og et til general Ruge.

Med hvilken rett søkte regjeringen å påvirke norske officerer til å bryte sitt æresord? Var regjeringen sig bevisst at den har viilet gjøre officerene til æresløse personer, og at den i mange tilfeller har opnådd dette?

Det sies — som tidligere nevnt — at general Ruge skal ha tilrådet officerene å avgi æresord om bl. a. ikke å kjempe mot tyskerne.

Er det riktig at generalen har gjort dette? Hvis det er riktig, med hvilken rett gjorde generalen dette? Og var i tilfelle generalen selv fange da sådant «råd» blev gitt? Hvorfor mottar officerer «råd» («ordre») fra en officer som selv er fange? (Kfr. Napoleon: En general som er i fiendens vold kan ingen flere ordrer gi. Den som adlyder ham, er en forbryter.)

(Første artikkel stod i avisen 24. desember.)

amerikanske «pre[illegible]
gryten kan vi k[illegible]
som koker malem[illegible]
det. Friske erte[illegible]
der, bonner 2 m[illegible]
teier 8. Vi verte[illegible]
somt kjøkkenvei[illegible]
vi ikke lage for [illegible]
som skal til mer[illegible]
smørbrød, bær n[illegible]
er tamt og skrø[illegible]
er festlikere. M[illegible]
sen! Det gikk [illegible]
kausen i[illegible]
Nu vil vi ha [illegible]
Reaksjonen er[illegible]
har vi beiderø[illegible]
kjøttmiddager [illegible]
tiden or kvelders[illegible]
Kjøtt[illegible]
kere enn en fyr[illegible]
de vi ha [illegible]
ner, men farekr[illegible]

En ny

De[illegible]
Frankrike av [illegible]
vært hos ansiet[illegible]
ses denkatsse[illegible]
man ogsa b. a. [illegible]
efterlam[illegible]
Men da krimo[illegible]
egenskaper er [illegible]
enn saumelken.
Roquefortost i k[illegible]
den ekte. Da de[illegible]
gistrert, ex navn[illegible]
i hjemlandet, ha[illegible]
den immunen R[illegible]
naost. Denne h[illegible]
ansett på det m[illegible]

Faste p[illegible]
uopphørlige [illegible]
vår side, yles n[illegible]
mot 1. prioritet
Tønsberg og Not[illegible]
stasjon samt d[illegible]
der i Sem herre[illegible]
Alle opplysnin[illegible]
O.r.saklfører Kau[illegible]
uf. 106[illegible]
DEN ØSTE[illegible]
BYKREDIT[illegible]
101532